

ProVege

Kasvipohjainen ruoka on Suomelle miljardiluokan mahdollisuus.

Näihin talous-, sekä kansanterveys-, turvallisuus-, ympäristö- ja ilmastohyötyihin tarttumiseksi tulevan hallituksen askelet ovat:

Toimintasuunnitelma, jolla vahvistetaan strategista otetta kasvipohjaisen ruuan edellytysten kehittämiseen.

Toimenpideohjelma, jonka hankkeet toteuttavat toimintasuunnitelmaa käytännössä.

Toimintasuunnitelmalla ja toimenpideohjelmalla on täytettävä seuraavat olennaiset tarpeet:

Alkutuotannon uudistaminen kannustamalla kasvipohjaisen ruuan raaka-aineiden tuotantoon ja elintarvikejalostukseen.

Panostukset TKI-toimintaan innovaatioiden synnyttämiseksi, sekä kasvurahoituksen ohjaaminen niiden mahdollistaman tuotannon skaalaamiseksi.

Ravitsemussuositusten mukaisten ruokavalintojen tukeminen etenkin julkisissa ruokapalveluissa.

Selvitys keinoista, joilla ruuan tuotannon ilmaston- ja ympäristön ulkoisvaikutukset voidaan hinnoitella.

Suomi etsii uusia kasvun ajureita. Tässä on yksi.

Kasvipohjaiseen ruokaan panostaminen tarjoaa Suomelle miljardiluokan mahdollisuuden kasvattaa vientiä, luoda uutta työtä ja vahvistaa kansantaloutta. Luonnonvarakeskuksen mukaan **ruokasektorin liikevaihto voisi kasvaa 4,8 miljardilla eurolla ja arvonlisä 1,75 miljardilla eurolla vuoteen 2035 mennessä¹, jos otamme kasvumahdollisuudet tosissamme** ja valitsemme niihin panostamisen. Valitsemalla panostamatta olemisen näemme paljon vaatimattomampaa kehitystä: liikevaihto vain +2 mrd € ja arvonlisä +570 milj. €.²

Valintojen erotus on miljardiluokkaa.

Kasvuskenaarion toteuttaminen edellyttää poliittista tahtoa, investointeja ja strategista otetta. **Vastineeksi on tarjolla uutta vientiä, investointeja ja kotimaista arvonlisää.**

¹ Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä: Keskustelunavaus ruokasektorin arvonlisän kasvattamiseen, Luonnonvarakeskus (2024)

² Ruokasektorin kasvunäkymät nykyisellä toimintamallilla: Perusskenaario sektorin kasvusta vuoteen 2035, Luonnonvarakeskus (2025)

Kasvipainotteiseen ruokajärjestelmään panostamista perustelee laaja-alaiset hyödyt. Kyse onkin muun muassa talous-, terveys-, ilmasto-, maatalous- ja turvallisuuspolitiikasta.

Näin kasvipohjainen ruoka on hyödyksi:

Kasvu

Suomalaisen ruokasektorin kasvupotentiaalista jopa 53 % tulee kasviproteiineista, solumaataloudesta ja kasvimeijerituotteista.³ Potentiaalın realisoituminen vaatii uusien arvoketjujen syntymistä ja niiden päämäärätietoista kehittämistä.

Kansanterveys

Kasvipainotteinen ruokavalio ehkäisee sydän- ja verisuonitauteja, ylipainoa ja tyypin 2 diabetesta. Tanskan kansallisessa terveydenhuollossa on arvioitu säästettävän vuosittain 2,7 mrd. €, jos ravitsemus-suosituksia noudatettaisiin.⁴ Norjassa laskelmiin otettiin huomioon myös ruokavalion myötä parantunut työkyky ja vähentyneet työpoissaolot, jolloin vaikutus on yli 10 mrd € vuosittain.⁵

Työ

Kasviproteiinien ja solumaatalouden on arvioitu luovan Saksan alkutuotantoon, elintarvikejalostukseen, konepajateollisuuteen ja ruokateollisuuteen 250 000 työpaikkaa 2045 mennessä, mikäli ne kehittyvät potentiaalinsa mukaisesti.⁶

Alkutuotanto

Punaisen lihan sekä maidon tuotanto ovat Suomessa merkittävässä laskussa. Jos maidon tuotanto jatkaa viimeisen viiden vuoden trendiä, on lasku 2034 mennessä -22% vuoden 2024 tasosta.⁷ Maatalouteen tarvitaan uusia, tulevaisuuden kysyntään vastaavia arvoketjuja elinkeinojen ja elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Ilmasto

Lihaa korvaavat proteiinit ovat globaalisti kustannustehokkain ala päästövähennysten aikaansaamiseksi. Jokaista alalle investoitua miljardia dollaria kohden on mahdollista vähentää päästöjä yli 4 miljoonaa tonnia CO₂-ekv.⁸ Ero toiseksi tehokkaimpaan kohteeseen, sementtiin, on noin kolminkertainen.

Huoltovarmuus

Kasviproteiinituotantomme voisi olla jopa 98 % koko proteiinikulutuksestamme, kun se nykyään on vain 29 %.⁹ Kasviproteiinituotanto on kriisinkestävää, sillä se ei ole niin riippuvaista tuontipanosista, kuten lannoitteista.

³ Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä : Keskustelunavaus ruokasektorin arvonlisän kasvattamiseen, Luonnonvarakeskus (2024)

⁴ Sundhedsøkonomiske effekter ved efterlevelse af klimavenlige kostråd, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet (2021)

⁵ Samfunnsgevinster av å følge Helsedirektoratets kostråd, Helsedirektoratet (2021)

⁶ A taste of tomorrow – How protein diversification can strengthen Germany's economy, Systemiq (2025)

⁷ Ruokasektorin kasvunäkymät nykyisellä toimintamallilla: Perusskenaario sektorin kasvusta vuoteen 2035, Luonnonvarakeskus (2025)

⁸ Food for Thought, Boston Consulting Group (2021)

⁹ Kasviproteiini kasvun tiellä : Tiekartta ruoan korkeampaan kasviproteiiniomavaraisuuteen, Luonnonvarakeskus (2024)